

Huvudman

LESSEBO KOMMUN
kontaktcenter@lessebo.se

Beslut

Datum 2026-10-15
Dnr SI 2026:6934
Sida **1 (9)**

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Lustigkulla skola i Lessebo kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Lessebo kommun att senast den **15 februari 2027** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande lärarledd undervisning, studiehandledning på modersmålet och extra anpassningar. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Lessebo kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Lessebo kommun ska vidta följande åtgärder

Lärarledd undervisning

1. Se till att undervisningen i den särskilda undervisningsgruppen bedrivs under ledning av lärare. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder inkomma med uppgifter om vilka lärare som ansvarar för och bedriver undervisning i den särskilda undervisningsgruppen. (1 kap. 3 § och 2 kap. 15 § skollagen, 5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185))

Studiehandledning på modersmålet

1. Se till att de elever som behöver det ges studiehandledning på modersmålet. Rektorn ska under perioden 19 oktober 2026 till den 31 januari 2027 dokumentera vilka elever som har bedömts vara i behov av studiehandledning på modersmålet samt inkomma med dokumentation över när dessa elever ges studiehandledning på modersmålet. (5 kap 4 § skolförordningen)

Extra anpassningar

1. Se till att elever med identifierade behov av extra anpassningar ges de extra anpassningar som eleverna har bedömts vara i behov av. Rektorn ska under perioden 19 oktober 2026 till den 31 januari 2027 dokumentera vilka elever som har bedömts vara i behov av

extra anpassningar, vilka deras behov av extra anpassningar är samt vilka anpassningar de har fått. Denna dokumentation ska ges in i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 5 § skollagen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser garantin för tidiga stödinsatser samt särskilt stöd.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2026:6934) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2026 inlett en tillsyn av Lustigkulla skola i Lessebo kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Lustigkulla skola följer gällande bestämmelser om lärarledd undervisning, studiehandledning på modersmålet, garantin för tidiga stödinsatser, extra anpassningar och särskilt stöd.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 15 och 16 september samt en digital intervju med personalen som arbetar i särskild undervisningsgrupp den 25 september 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat åtgärdsprogram. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Lärrarledd undervisning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Personalen som arbetar i särskild undervisningsgrupp säger i intervju att de bedriver all undervisning för de fyra elever som har undervisning i den särskilda undervisningsgruppen. De uppger vidare att de är anställda som socialpedagog respektive elevassistent. Vidare berättar de att de får planering och material till de två yngre eleverna av elevernas klasslärare, men att samarbetet med lärarna gällande de äldre eleverna inte är lika välfungerade. Gällande planering och material får de ofta efterfråga detta från lärarna gällande de två äldre eleverna.

Personalen i den särskilda undervisningsgruppen uppger att de två yngre eleverna får undervisning i samtliga ämnen i den särskilda undervisningsgruppen varannan vecka. De äldre eleverna har ämnena idrott och hälsa, hem- och konsumentkunskap, slöjd, musik och språkval med sina klasser och har då vuxenstöd med sig på dessa lektioner. Övriga ämnen har de i särskild undervisningsgrupp.

Lärarna, elevhälsans representanter samt rektorn uppger samstämmigt i intervju att det är socialpedagogen och elevassistenten som bedriver undervisningen i den särskilda undervisningsgruppen. Elevhälsans personal uppger att specialläraren ska ha viss undervisning med eleverna i den särskilda undervisningsgruppen på fredagar. De säger vidare att det är elevernas klasslärare och specialläraren som ska planera undervisningen för eleverna samt ge personal i den särskilda undervisningsgruppen material.

Rättslig reglering

Enligt 1 kap. 3 § skollagen avses med undervisning de processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden.

Enligt 2 kap. 13, 15 och 18 §§ skollagen ansvarar lärare för den undervisning som han eller hon bedriver och endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen, om inte någon av skollagens undantag är tillämpliga.

I förarbeten till skollagen anges att i definitionen av begreppet undervisning ligger att lärandeprocessen sker under ledning av lärare. Med detta menas inte att dessa måste vara närvarande i undervisningslokalen

eller motsvarande all lektionstid. Tanken är dock att för att en aktivitet ska klassas som undervisning måste en lärare ha det övergripande ansvaret för det som ska göras (prop. 2009/10: 165, s. 633).

Av 5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185) framgår att eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte uppfyller författningarnas krav avseende att all undervisning ska bedrivas under ledning av lärare. Av Skolinspektionens utredning framgår att det är en socialpedagog och en elevassistent som bedriver undervisningen i den särskilda undervisningsgruppen. För eleverna i årskurs ett är det i samtliga ämnen varannan vecka som eleverna får undervisning i den särskilda undervisningsgruppen och för de äldre eleverna är det i ämnena bild, matematik, svenska, samhällsorienterade ämnen, naturorienterande ämnen, engelska samt teknik som undervisningen bedrivs av en socialpedagog och en elevassistent. Mot bakgrund av att det är en socialpedagog och en elevassistent som bedriver och därmed också ansvarar för undervisningen gör Skolinspektionen bedömningen att undervisningen i den särskilda undervisningsgruppen inte bedrivs under ledning av lärare.

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med lärarna framgår att det finns elever på skolan som bedömts vara i behov av studiehandledning på modersmålet. Lärarna säger att de på fråga från rektorn angett hur många elever de anser ha behov av studiehandledning på modersmål och då sagt att det finns tre elever. Vidare säger de att ingen elev på skolan i dagsläget eller under förra läsåret har haft studiehandledning på modersmålet trots behov av det. Enligt lärarna finns det inte i övrigt någon rutin för hur kartläggning av behov av studiehandledning ska ske.

Elevhälsans representanter säger att deras bedömning är att det finns elever på skolan som är i behov av studiehandledning på modersmålet, men att ingen elev får det nu eller fick det under förra läsåret. Representanterna säger vidare att de inte vet hur kartläggning av behov av studiehandledning går till.

Rektorn säger att de i dagsläget har några elever på skolan som är i behov av studiehandledning på modersmålet. Vidare säger rektorn att det har funnits studiehandledare anställda på skolan för något år sedan, men att det inte finns längre. Rektorn bekräftar lärarnas och elevhälsans representanter utsagor om att ingen elev i dagsläget får studiehandledning på modersmålet. Enligt rektorn finns inte någon särskild process för att kartlägga elevernas behov av studiehandledning utan det är i dialog med klasslärarna som de får reda på om det finns elever i behov av det. Enligt rektorn är sedan rutinen att be om en utvidgad budget från förvaltningen för att kunna anställa studiehandledare om behov finns men rektorn har inte meddelat huvudmannen att de nu har elever i behov av studiehandledning på modersmålet som inte får det.

Rättslig reglering

Av 5 kap 4 § skolförordningen (2011:185) framgår att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

En elev som ska erbjudas modersmålsundervisning och som före sin ankomst till Sverige har undervisats på ett annat språk än modersmålet får ges studiehandledning på det språket i stället för på modersmålet, om det finns särskilda skäl.

Studiehandledning enligt första eller andra stycket får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehandledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte uppfyller författningarnas krav avseende att elever med behov av studiehandling på modersmål ges detta stöd. Utredningen visar att rektorn har fått information om att det finns elever som är i behov av studiehandledning på modersmålet men har inte sett till att eleverna ges detta stöd.

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

Lärarna säger att de absolut inte kan ge alla elever de extra anpassningar som de identifierat att eleverna är i behov av. Lärarna säger att de kan ge vissa extra anpassningar, men att de extra anpassningar som är mer

resurskrävande inte är genomförbara för lärarna. De ger som exempel att de inte hinner ge eleverna enskilda muntliga instruktioner i den omfattning som behövs, stöd i form av en till en undervisning samt att det är svårt för lärarna att bemöta eleverna på de olika sätt som de behöver för att kunna delta i undervisningen. Vidare berättar lärarna att de haft ett inbokat ett möte med skolans speciallärare där hen skulle gått igenom arbetet med extra anpassningar men att mötet har skjutits fram av olika anledningar tre gånger under starten av läsåret.

Elevhälsans representanter upplever att det ofta kan vara så att när en anmälan om elevs behov av särskilt stöd inkommer till elevhälsoteamet konstaterar elevhälsans personal att lärarna skulle kunnat göra mer inom ramen för den ordinarie undervisningen för att hjälpa eleven. Vidare säger de att alla elever i behov av extra anpassningar inte får dessa extra anpassningar tillgodosedda av lärarna. Representanterna tror att det beror på en osäkerhet hos lärarna och att de inte alltid vet vad de ska göra.

Rektorn säger att hen tycker att lärarna har förutsättningar i form av resurser, tid, material och personer att ge eleverna de extra anpassningarna som lärarna har identifierat att eleverna har behov av. Rektorn säger att hen tror att alla lärare inte vet innebörden av extra anpassningar och att det är anledningen till att lärarna svarar att de inte ger eleverna de extra anpassningarna när Skolinspektionen frågar dem.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt, framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Skolinspektionens bedömning

Rektorn uppger att lärarna har tillräckliga resurser för att ge alla elever de extra anpassningarna de är i behov av. Mot bakgrund av lärarnas samt elevhälsans uppgifter om att alla elever i behov av extra anpassningar inte ges detta gör dock Skolinspektionen bedömningen att skolenheten inte lever upp till författningarnas krav gällande extra anpassningar.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som

följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Lessebo kommuns verksamhet vid Lustigkulla skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller lärarledd undervisning, studiehandledning på modersmål samt extra anpassningar. Det finns därför skäl att förelägga Lessebo kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Garantin för tidiga stödinsatser

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärarna uppger samstämmt i intervju att de genomför de kartläggningar och bedömningsstöd samt nationella prov som ingår i garantin för tidiga insatser under de tidsperioder som man ska. Vidare beskriver lärarna upplägget kring arbetet samt hur de involverar skolans speciallärare när det krävs särskilda bedömningar kring elevernas resultat.

Elevhälsans representanter uppger att skolans speciallärare är med som bollplank för lärarna i arbetet med att planera och genomföra kartläggningsmaterialet samt bedömningsstöden. Hen är därefter alltid med i analysarbetet både i förskoleklass och årskurs ett.

Av intervjun med rektorn framgår att hen har insyn i arbetet med kartläggningsmaterialet och bedömningsstöden samt vet att lärarna är så gott som klara med höstens arbete inom garantin för tidiga stödinsatser. Den störta uppföljningen för rektorns del blir på mitterminskonferensen senare under terminen. Rektorn intygar att skolan genomför de nationella proven i årskurs tre.

Rättslig reglering

Av 8 kap. 2 och 3 §§, 9 kap. 20, 21 och 22 b–c §§ skolförordningen framgår att förskollärare och lärare ska använda de nationella kartläggningsmaterialen i förskoleklass, de nationella bedömningsstöden i årskurs 1 och de nationella proven i årskurs 3.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med lärarna framgår att de skickar in en anmälan till skolans elevhälsoteam när de befärar att en elev inte kommer uppnå kriterierna som minst ska uppnås. Anmälan skickas via skolans digitala plattform till alla professionerna i elevhälsoteamet.

Elevhälsans representanter och rektorn uppger i intervju att lärarna fyller i anmälan till skolans elevhälsoteam när de befärar att en elev inte kommer uppnå kriterierna som minst ska uppnås. Rektorn säger vidare att lärarna fyller i anmälan utförligt och att de i anmälan beskriver vilket arbetet som har gjorts kring eleven inom ramen för den ordinarie undervisningen. Rektorn säger att de använder en anmälsblankett när lärarna behöver stöd från elevhälsan, oavsett vilket stöd som lärarna behöver eller om det är en ansökan om elevs eventuella behov av särskilt stöd. Rektorn säger att hen inte tror att de missar någon elev som ska anmälas för utredning av elevs behov av stöd.

Lärarna, elevhälsans representanter samt rektorn uppger att specialläraren tillsammans med klassläraren gör en utredning av elevs behov av särskilt stöd när en anmälan om behov av detta inkommit till skolans elevhälsoteam. Vidare uppger elevhälsans representanter och rektorn att specialläraren får detta uppdrag under elevhälsomötena när anmälningarna går igenom och därefter tar specialläraren hjälp av klasslärarna för att göra utredningen. Rektorn säger att det är speciallärarens uppdrag att därefter göra en bedömning om eleven är i behov av särskilt stöd eller inte.

Av inkommen dokumentation samt av intervjuer med lärare, elevhälsans representanter och rektorn framgår att rektorn efter avslutad utredning av elevs behov av särskilt stöd tar beslut om att utarbeta eller inte utarbeta åtgärdsprogram. Vidare framgår att elev och elevs vårdnadshavare underrättas av specialläraren om innehållet i åtgärdsprogrammet samt att det framgår av åtgärdsprogrammet hur beslutet går att överklaga.

I intervju med lärare, personal i särskild undervisningsgrupp, elevhälsans representanter samt rektorn framgår att fyra elever har större delen av sin undervisning i särskild undervisningsgrupp. Två av eleverna har i sina åtgärdsprogram beslut från rektorn om att de ska ha större delen sin undervisning i särskild undervisningsgrupp. De två andra eleverna har enligt intervjuer med lärare, elevhälsans personal och rektorn handlingsplaner som anger att de ska undervisas i den särskilda undervisningsgruppen fram tills utvärdering av planerna i slutet av september. Dessa två elever hade enligt inskickad dokumentation samt intervjuer med lärare, elevhälsans personal och rektorn under senare delen av vårterminen 2026 åtgärdsprogram där rektorn tagit beslut att eleverna

skulle ha delar av sin undervisning i den särskilda undervisningsgruppen från april 2026 till läsårsslut. Skolan har innan beslut om undervisning i särskild undervisningsgrupp provat andra stödinsatser för eleverna.

Av intervju med lärare, elevhälsans representanter samt rektorn framgår att skolan under föregående läsår inte haft någon ordinarie speciallärare på skolan. Under större delen av läsåret hade skolan en inlånad speciallärare på 20 procent som hade till uppgift att göra utredningar av elevs behov av särskilt stöd samt att upprätta dokumentation kring särskilt stöd. Vidare framgår av intervjuerna att detta ledde till att eleverna under förra läsåret inte fick det särskilda stöd som de hade beslut om i sina åtgärdsprogram. Både lärare, elevhälsans personal och rektorn säger att skolan efter nyanställning i augusti 2026 har goda möjligheter att ge eleverna det särskilda stöd som är beslutat i enlighet med elevernas åtgärdsprogram. Elevhälsans representant säger att de har ett inplanerat möte med alla lärare där specialläraren ska gå igenom elevernas åtgärdsprogram samt vad respektive lärare har för ansvar i att genomföra insatserna som är beslutade.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Av 3 kap. 10 § skollagen framgår att särskilt stöd ges i enlighet med en elevs beslutade åtgärdsprogram.

Av 3 kap. 9, 11 och 12 §§ skollagen framgår att beslut om särskild undervisningsgrupp ska fattas av rektorn och endast när förutsättningar föreligger.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Jenny Fahlman

Beslutsfattare
Signerat av: Jenny Fahlman

X Maria Lundin

Föredragande
Signerat av: Maria Lundin

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Simon Fast medverkat.